

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

ДИДАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ КОНКУРЕНТОЗДАТНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Пермінова Л. А.

Херсонський державний університет, Україна

Освітній простір являє собою цілісну інтегративну одиницю соціуму, нормативно або стихійно структуровану, яка сприяє ефективній загальнопедагогічній і професійній підготовці випускника до педагогічної взаємодії, соціального самовизначення, культурному, ментально-емоційному розвитку, зміні особистісного світорозуміння і поведінки. Структурою освітнього простору є система, що включає різні види і форми роботи, методи і технології, а також управління компонентами даної системи.

Аналіз педагогічної літератури свідчить, що потенціал освітньо-професійного простору як вузу, так і факультету, визначається за трьома компонентами: професійно-орієнтовного, професійно-особистісного, професійно-діяльнісного. У той же час, проектування освітньо-професійного середовища вирішує ряд організаційних, методологічних, дидактичних та інших завдань. При цьому можна виділити такі його компоненти, як освітній, професійний, практичний, управлінський, фінансово-економічний, дослідницький. Під час проектування освітньо-професійного середовища необхідно створювати психолого-педагогічні та методологічні умови для розвитку особистості студента. До них відносяться передача фундаментальних і професійних знань, умінь і компетенцій, інноваційні технології навчання студентів, поліпрофесіоналізм студентів, який передбачає оволодіння відповідними спеціалізаціями, практико-орієнтованість навчання (майстер-класи, семінари, професійні творчі проекти, конкурси, виставки, впровадження результатів наукових досягнень за підсумками самостійних досліджень, розвиток відповідних якостей особистості в процесі навчання).

У своєму дослідженні ми припускаємо, що дидактична підготовка майбутніх вчителів початкової школи, буде більш ефективною, якщо спеціальним чином організувати конкурентне навчальне середовище для повноцінного професійного становлення фахівця.

Зауважимо, що поняття «конкурентне навчальне середовище» поки не знайшло свого поширення, а теоретичний і практичний матеріал з формування дидактичної готовності майбутнього фахівця в умовах конкурентного навчального середовища практично не розроблений. Конкурентне середовище являє собою умови, які, по-перше, забезпечують розвиток конкурентної активності між суб'єктами, а за допомогою цього, по-друге, сприяють реалізації їх професійних інтересів і призводять до конкретного результату. «...стосовно педагогічної науки, можна сказати, що, створюючи конкурентне середовище в процесі навчальної діяльності у виші (конкурентне навчальне середовище), ми забезпечимо розвиток конкурентної активності між суб'єктами освіти (студентами), що сприятиме реалізації їх особистісних і формування професійних якостей майбутнього фахівця. Варто відмітити, що конкурентне навчальне середовище організовується викладачем на заняттях і складається з різних форм і видів навчальної взаємодії, яка носить змагальний характер» [1].

За умов штучного створення, конкурентне навчальне середовище повинно бути комфортною сферою життєдіяльності суб'єктів навчальної діяльності, проявом їх індивідуальності. Це дуже важливо, враховуючи сучасні підходи до системи оцінювання, прозорості визначення стипендії.

Активна участь на заняттях, повинна стати для студентів певною подією, яка навчить їх змагатися в різних видах діяльності. Якщо студенти працюють в невеликих підгрупах, то конкурентне навчальне середовище стає тим простором, де кожен відчуває себе членом команди, переживає успіхи і поразки, дотримується відповідних правил, приймає відповідальні рішення.

У модель формування готовності студента до дидактичної діяльності в конкурентному навчальному середовищі необхідно включити цільову установку, змістовний, технологічний, експертно-оцінний компоненти. Цільова установка характеризується як запит на компетентну, конкурентоспроможну особистість. Змістовний компонент включає проектування освітньо-професійного простору виши і організацію суб'єкт-суб'єктної взаємодії: студент – викладач – роботодавець. Основними напрямками дидактичної підготовки студента при цьому будуть професійні знання, комунікативна культура, прагнення до професійного росту, здатність до рефлексії. Технологічний компонент представлений інваріантною частиною державного освітнього стандарту. Експертно-оцінний компонент включає діагностику рівнів сформованості дидактичної готовності студента.

Різноманітність технологій, форм, методів, прийомів організації педагогічного процесу допомагають активізувати і стимулювати діяльність студентів в процесі навчання. Особливий інтерес для нас представляє форум «Стратегія професійного зростання» в рамках курсу «Конкурентологія» на рівні магістратури, де студенти добре вмотивовані на навчання, мають необхідний рівень теоретичної підготовки та комплекс відповідних особистісних якостей.

Форум проходить в три етапи:

1. Конференція «Я – професіонал» (аналіз професійних проб) передбачає зустріч з потенційними роботодавцями. В ході конференції студенти аналізують свої можливості, шанси з працевлаштування в регіоні. Роботодавці (роль яких виконують студенти, що працюють в школі) висувають вимоги до сучасного вчителя початкової школи, викладачі визначають точки дотику у взаємодії, які характеристики в підготовці майбутнього фахівця вже сформовані і перспективу майбутньої роботи.

2. Конкурс-презентація проектів «Моя майбутня професія – учитель (викладач)». Проекти реалізуються за такими напрямками, як формування особистості в освітньо-професійному просторі вишу, формування професіонала в освітньо-професійному просторі виши і позиціонування майбутнього фахівця на спроектованому уроці (занятті). Робота над проектом і участь в конкурсі формує у студентів професійно-педагогічної дидактичної компетентності, сприяє усвідомленому відношенню до обраного профілю, планування своєї майбутньої кар'єри, розвитку цілеспрямованості, креативності, працьовитості, стійкості до стресу тощо.

3. Аукціон педагогічних ідей. У процесі підготовки до аукціону магістранти самостійно здійснюють пошукову діяльність, аналізують передові педагогічні ідеї та інноваційний досвід. Викладачі консультують і надають допомогу в підготовці «лотів» (відеоролик, фрагмент уроку, презентація активного методу навчання учнів (студентів), ділова або рольова гра тощо). Така форма розвиває у студентів критичність, раціональну пізнавальну активність, прививає навички самоменеджменту, саморозвитку.

Слід зазначити, що пізнавальна активність студентів є складовою частиною дидактичного процесу професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи, що передбачає дидактичні та методичні умови формування особистості майбутнього фахівця: активізацію професійної підготовки шляхом введення комплексів проблемних і творчих завдань індивідуального і групового виконання з використанням рейтингових форм контролю навчальних досягнень; розвиток інформаційної та технологічної освітніх середовищ в напрямку забезпечення саморозвитку конкурентоспроможної особистості; організацію самостійної пошуково-пізнавальної і дослідницької діяльності на кожному етапі навчання.

Таким чином, педагогічно доцільний відбір змісту, форм і методів роботи зі студентами, забезпечення включення кожного в соціально значущу діяльність, забезпечення можливості реалізувати свої потреби в різноманітній діяльності, розширення соціальних контактів, – все це сприяє зміні позиції студентів – від позиції учня до позиції відповідального суб'єкта, що свідомо включився у формування власної компетентності.

Література

1. Евплова Е.В. Этапы формирования конкурентоспособности будущего специалиста / Е.В. Евплова // Высшее образование. – 2011. – № 4. – С. 156-158.

ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Петрик К. Ю.

Бердянський державний педагогічний університет, Україна

Вища освіта потребує глибокого системного реформування з метою збереження її потенціалу та обсягу підготовки фахівців, посилення державної підтримки пріоритетних напрямів освіти і науки, приведення у відповідність із найновітнішими загальноєвропейськими стандартами.

Виходячи з того, що саме вища школа бере на себе підготовку інтелектуальної еліти, що відповідає складним багатоструктурним знанням та високому рівню моральної та наукової культури, а також охоплює собою синтез наукових, дидактичних, світоглядних та соціальних аспектів у підготовці майбутніх фахівців та громадян, актуальність системного підходу до вищої вітчизняної освіти значно підвищується.

У педагогічній літературі системний підхід як метод дослідження розглядається у низці робіт провідних педагогів і методистів. Теоретичні питання застосування системного підходу в педагогіці були розроблені відомими зарубіжними вченими Р. Андертоном і М. Нейлом. Цікаві розвідки з даного питання знаходимо у роботах вітчизняних дослідників О. Біляєвої, Т. Ільїної, К. Іващенко, Т. Кочубей, К. Плиско, Н. Шабанової та ін.